RETRO SF

S-AR PĂREA că nu-i posibilă nici o comparaţie între colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice” şi prestigioasele magazine americane „Amazing Stories”, „Astounding Stories”, „Weird Tales” ori „Science Wonder”, apărute cu decenii înaintea ei, într-o limbă de mare circulaţie. Şi totuşi, pentru noi, colecţia „P.ş.-f.” (siglele unui nume destul de fad) a jucat un rol similar, timp de aproape douăzeci de ani (o perioadă de existenţă de care nu s-au bucurat multe publicaţii similare).

Importanţa ei rezidă şi din faptul că, în decursul activităţii sale, a fost singurul periodic românesc dedicat S.F.-ului (colecţia Editurii Tineretului, condusă de Ion Hobana, fiindu-i complementară, nu concurentă), iar pînă la apariţia magazinului maghiar “Galaktika” — singura revistă de anticipaţie din ţările socialiste.

Istoria literaturii S.F. din ţara noastră va consemna aportul masiv şi direct pe care l-a avut organizaţia de tineret în crearea acestei staţii-pilot a viziunilor viitoriste, unde un mare număr de autori români au debutat, s-au maturizat şi s-au antrenat pentru mari competiţii naţionale şi europene.

Tocmai de aceea, dispariţia colecţiei „P.ş-f.” a lăsat în urmă regretul tuturor fanilor şi numai mulţumită eforturilor acestora (mai ales ale celor constituiţi în cenacluri şi cluburi), fervoarea şi creaţia anticipativă au

resuscitat, pentru a fi perpetuate de o nouă generaţie de scriitor.

în decursul celor aproape două decenii de existenţă, suplimentul literar al revistei „Ştiinţă şi tehnică” a publicat, la început trilunar, apoi bilunar, în cele 466 de numere ale lui, sute de lucrări a zeci de autori români şi străini (în marea lor majoritate tipărite — sau traduse — pentru prima dată).

Dacă nu foarte multe dintre povestirile şi nuvelele publicate în colecţia „P.ş.-f.” sînt realmente antologice, în orice caz există un număr destul de mare pentru a umple cîteva volume, iar o seamă au şi fost alese cu prilejul diverselor culegeri ale unor edituri din ţară sau din străinătate. Oricum, cred că cele aproape 15 000 de pagini de manuscris ale colecţiei „Povestiri ştiinţifico-fantastice” constituie un rezervor de informaţie şi analiză încă insuficient investigat.

Cum de la primul număr al (z)buciumului nostru S.F. se vor împlini în 1985 treizeci de ani (o perioadă enormă în condiţiile vremii accelerate de azi), se impune retipărirea a ceea ce a rămas viu din tomurile acum legate ale acestei publicaţii.

De mult visez să alcătuiesc din povestirile pe care le-am editat o antologie a acelora ce mi-au plăcut mai mult.

Iniţiativa Almanahului „Anticipaţia” al revistei „Ştiinţă şi tehnică” (o premieră absolută la noi) de a publica o scurtă antologie din tezaurul colecţiei „P.ş.-f.” (pînă la nr. 250) constituie un pas spre îndeplinirea dorinţei mele, dar numai un pas. Numărul povestirilor alese ar fi putut uşor să fie de cîteva ori mai mare.

Şi acum ceva despre lucrările pe care le veţi citi.

Pentru antologia noastră din prima parte a colecţiei (1—250) m-am oprit la nuvela lui Ion Hobana „Glasul trecutului”[1], ce are o frumoasă idee s.f. şi care, deşi, pare-se, tradusă în limba rusă, n-a mai fost retipărită în româneşte.

---

[1] Colecţia „P.ş.-f” nr 215 din 1 noiembrie 1963.

Din lucrările lui Vladimir Colin, am preferat „Broasca”[1], la care ţin probabil şi pentru înrudirea tematică (existenţa unei lumi vegetale gînditoare) cu romanul meu, „Omul şi năluca”.

Cît priveşte cele două povestiri semnate de Anatoli Dneprov şi fraţii Arkadi şi Boris Strugaţki, acestea fac parte dintre cele mai remarcabile traduceri publicate de colecţia „P.ş.-f.”[2]

ADRIAN ROGOZ

CRABII MIŞUNĂ PE INSULĂ

A. Dneprov

1

– Hei, fiţi mai cu băgare de seamă! strigă Cookling marinarilor care stăteau în apă pînă la brîu şi descărcau din şalupă o ladă de lemn.

Era ultima dintre cele zece lăzi aduse pe insulă de inginer.

---

[1] Idem, nr.227 din 1 mai 1964.

[2] Ibidem, nr. 99 din 1 ianuarie 1959 şi nr

– Vai, ce căldură. Parc-am fi într-un cuptor, zise Qookling ştergîndu-şi cu batista gîtul roşu şi gras. Îşi scoase apoi cămaşa udă de transpiraţie, o aruncă pe pisip şi-mi spuse:

– Dezbracă-te, Batt, fără nici o sfială. Aici nu există civilizaţie, n-are cine să te vadă.

Am privit cu tristeţe spre goeleta cu pînze, care se legăna alene pe valuri, la vreo doi kilometri de ţărm. Se va întoarce să ne ia abia după douăzeci de zile.

– Dracu ne-a pus să venim cu maşinile dumitale în acesi iad!? îi spusei lui Cookling dezbrăcîndu-mă. Pe o aşa căldură o să vi se topească pînă mîine toată slăninuţa de sub piele.

– Nu-ţi fie teamă de mine. De soare o să avem mare nevoie. Dealtfel, priveşte! Este exact ora 12. Soarele stă chiar deasupra capetelor noastre.

– La ecuator se întîmpîă totdeauna aşa. O spun doar toate cărţile de geografie, am mormăit privind spre goeleta „Porumbiţa”.

Întorşi de la treabă, marinarii se opriră lîngă inginer fără să spună o vorbă. Acesta băgă mîna în buzunarul pantalonilor şi scoase tacticos un pachet de bani.

– Vă ajunge? întrebă el întinzîndu-le cîteva bancnote. Unul dintre marinari dădu afirmativ din cap..

– În cazul acesta sînteţi liberi. Puteţi să vă întoarceţi pe vas. Amintiţi-i numai căpitanului Hayll că-l aşteptăm peste douăzeci de zile.

– Să ne apucăm de treabă, Batt. Ard de nerăbdare, îmi spuse Cookling.

L-am privit drept în ochi:

– Să vă. spun sincer, nici nu ştiu pentru ce am venit aici. înţeleg că poate acolo, la amiralitate, nu puteaţi să-mi spuneţi totul, dar aici nu văd de ce mai păstraţi misterul.

Cookling făcu o mutră acră, iar ochii îi fugiră pe ţărmul nisipos.

– Bineînţeles că n-am de gînd să păstrez secretul. Îţi spuneam şi acolo despre ce este vorba, dacă aveam timp...

Îmi dădeam seama că mă minţea, dar nu i-am spus nimic. Cookling stătea încruntat şi îşi freca cu palma gîtul roşu aprins. Îi cunoşteam apucăturile şi ştiam că face totdeauna aşa cînd are de gînd să tragă o minciună.

– Este vorba de o simplă experienţă, Batt, o experienţă amuzantă pentru verificarea teoriei lui, cum îi spune..., ezită Cookling şi mă privi iscoditor în ochi.

– Teoriei cui?

– A savantului acela englez... Cum de mi-a ieşit din cap numele?! Stai, stai că mi-am adus aminte. A lui Charles Darwin...

M-am apropiat de Cookling, am pus mîna pe umărul său gol şi i-am zis:

– Vreau să vă întreb: mă luaţi drept un idiot, fără nici un pic de minte? Credeţi că nu ştiu cine a fost Charles Darwin? Terminaţi-o cu minciunile şi spuneţi-mi clar pentru ce am debarcat pe această fîşie de nisip, pierdută în mijlocul oceanului. Şi vă rog să nu-mi mai pomeniţi de Darwin.

Cookling începu să rîdă cu hohote. În gura deschisă i-am zărit o mulţime de dinţi artificiali. El făcu cîţiva paşi înapoi şi-mi spuse:

– Cu toate acestea, eşti un prost, Batt. Tocmai pe Darwin îl vom verifica aici.

– De aceea aţi adus pe insulă zece lăzi cu fier? întrebai apropiindu-mă din nou de Cookling. Ura împotriva acestui grăsun, cu pielea lucioasă, începu să clocotească în mine.

– Da, îmi răspunse el, şi zîmbetul îi dispăru de pe faţă. Iar în ceea ce priveşte îndatoririle pe care le ai, află că în primul rînd va trebui să deschizi lada nr. 1 şi să scoţi din ea cortul, apa, conservele şi sculele necesare pentru deschiderea celorlalte lăzi.

Cookling începu să-mi vorbească cu tonul pe care-l mai auzisem la el, pe poligon, cînd i-am fost prezentat. Atunci amîndoi purtam uniformă militară.

– Bine, am mormăit eu printre dinţi şi m-am apropiat de lada care purta nr. 1.

Peste două ore, cortul era instalat chiar pe ţărm. Am băgat în el lopata, ranga de fier, ciocanul, cîteva şurubelniţe, o daltă şi alte scule de lă- cătuşerie. Tot aici am aranjat aproape o sută de cutii cu diferite conserve şi containere cu apă potabilă.

Cu toate că Cookling îmi era şef, totuşi muncea şi el din răsputeri. Vedeam că arde de nerăbdare să-şi înceapă experienţa. Ocupaţi cu lucrul, nici n-am observat cum „Porumbiţa” şi-a ridicat ancora şi a dispărut la orizont.

După cină ne-am apucat să desfacem lada nr. 2. În ea era un cărucior obişnuit cu două roţi, ca acelea folosite pe peroanele gărilor pentru transportul bagajelor. M-am apropiat de a treia ladă, dar Cookling m-a oprit:

– Să studiem mai întîi harta. Va trebui să ducem încărcătura celorlalte lăzi în diferite colţuri ale insulei.

L-am privit surprins.

– Aşa cere experienţa, a adăugat el.

Insula era rotundă şi semăna cu o farfurie răsturnată. Avea un mic golfuleţ în partea de nord, chiar acolo unde am debarcat. După fîşia de nisip din apropierea ţărmului începea un mic platou, pe care creşteau nişte tufe pipernicite, arse de razele fierbinţi ale soarelui.

Diametrul insulei nu depăşea trei kilometri.

Pe hartă erau însemnate cu creionul roşu cîteva puncte: unul pe ţărmul nisipos, iar altele în interiorul insulei.

– Materialele pe care le vom scoate acum din lăzi va trebui să le ducem în aceste puncte, îmi zise Cookling.

– Sînt aparate de măsurat?

– Nu, îmi răspunse inginerul şi începu să chicotească. Avea un obicei nesuferit de a chicoti cînd ştia un lucru de care altcineva nu avea cunoştinţă.

A treia ladă a fost grozav de grea. Credeam că înăuntru trebuie să fie un strung uriaş. Cînd am desfăcut-o însă am rămas uimit. În ladă erau plăci şi bare metalice de diferite forme şi mărimi.

– S-ar părea că avem de gînd să ne jucăm ca nişte copii cu aceste figuri geometrice, îi zisei lui Cookling scoţînd din ladă bucăţi de metal rotunde, cubice, pătrate şi ovale.

– N-aş crede, răspunse el şi începu să desfacă o altă ladă.

În lada nr. 4 şi în toate celelalte, inclusiv cea care purta nr. 9, am găsit numai ţagle metalice. Acestea erau de trei culori: cenuşii, roşii şi argintii. Fără prea multă greutate, am stabilit că sînt de fier, cupru şi zinc.

Cînd am încercat să despachetez ultima ladă, a zecea, Cookling mi-a spus:

– De aceasta ne vom apuca după ce vom duce ţaglele în diferite puncte ale insulei.

În următoarele trei zile am transportat metalul cu căruciorul. Ţaglele le lăsam în grămezi mici, unele la suprafaţă, altele le îngropam după indicaţia inginerului. În unele grămezi erau ţagle de diferite metale, iar în altele numai dintr-un singur metal.

După ce-am terminat această treabă am venit spre cort şi ne-am apropiat de lada nr. 10.

– S-o despachetăm, dar cu multă atenţie, îmi zise Cookling.

A zecea ladă era mai uşoară decît celelalte şi ceva mai mică. Am găsit în ea rumeguş bine presat în jurul unui pachet înfăşurat în pîslă şi hîrtie ceruită. Cînd am desfăcut pachetul, surpriza mi-a fost şi mai mare.

La prima vedere, obiectul din pachet părea să fie o jucărie mare pentru copii, o jucărie metalică ce semăna cu un crab. Dar acesta nu eră un crab obişnuit. În afară de şase picioare mari, el mai avea în faţă două picioruşe-tentacule subţiri, ale căror capete erau ascunse într-o glugă ce semăna cu gura semideschisă a unei jivine foarte urîte. Pe spate, crabul avea o adîncitură în care strălucea o mică oglindă parabolică, din metal lustruit, cu un cristal roşu în centru.

Spre deosebire de un crab-jucărie, acesta avea patru ochi – doi în faţă şi doi în spate.

Am stat şi am privit mult timp la această ciudăţenie.

– Îţi place? Mă întrebă Cookling după o lungă tăcere.

Am dat din umeri şi am zis:

– Îmi face impresia că am venit aici într-adevăr ca să ne amuzăm cu tot soiul de jucării pentru copii.

– Ceea ce ai în faţă este o jucărie foarte periculoasă, zise Cookling cu un zîmbet plin de mulţumire. Ai să vezi îndată. Scoate-l, te rog, din ladă şi pune-l pe nisip.

Crabul nu era greu. Să tot fi avut vreo trei kilograme. După ce l-am aşezat pe nisip, l-am întrebat cu ironie pe inginer:

– Şi mai departe ce avem de făcut?

– Să mai aşteptăm puţin să se încălzească.

Ne-am aşezat pe nisip şi am început să privim jivina metalică. Peste vreo două minute am observat că oglinda de pe spatele crabului începe să se întoarcă în direcţia soarelui.

– Aha, mi se pare că prinde viaţă! am exclamat şi m-am ridicat în picioare.

În timp ce mă sculam, umbra mi-a căzut asupra mecanismului şi s-a produs ceva la care nu m-am aşteptat. Crabul şi-a mişcat repede picioarele şi a făcut un salt pe un loc însorit. Am fost atît de surprins încît, fără să vreau, am sărit în lături.

– Acum vezi despre ce jucărie este vorba? Sper că nu te-ai speriat!? spuse Cookling şi începu să rîdă cu hohote.

Mi-am şters fruntea pe care îmi apăruseră broboane de sudoare.

– Cookling, nu mă chinui, spune-mi ce-o să facem cu el aici? De ce am vefnt pe această insulă?

Cookling se sculă şi, venind spre mine, îmi zise de data aceasta foarte serios:

– Vom verifica teoria lui Darwin.

– Bine, bîiguii eu, dar aceasta este o teorie biologică, teoria selecţiei naturale, a evoluţiei şi aşa mai departe...

– Tocmai de aceea. Dealtfel, priveşte, eroul nostru a plecat să bea apă!

Eram surprins la culme. Jucăria a ajuns pînă la ţărm, a băgat o trompă mică în apă şi a început să bea. După ce a terminat cu adăpatul s-a aşezat la soare şi a rămas nemişcată.

Mă uitam la acest automat mititel şi simţeam o inexplicabilă repulsie pentru el, o repulsie amestecată cu frică. La un moment dat, mi s-a părut că jucăria-crab are unele trăsături comune cu cele ale lui Cookling.

– Dumneata l-ai construit?! L-am întrebat pe inginer după cîteva minute de tăcere.

– Daaa…, mugi el şi se întinse pe nisip.

M-am culcat şi am început să privesc această maşină atît de curioasă. Crabul părea acum lipsit de viaţă.

M-am tîrit pe burtă pînă aproape de el şi am început să-l studiez cu atenţie.

Spatele crabului avea forma unei jumătăţi de cilindru, la ale cărui baze se vedeau cîte două orificii, ce semănau cu ochii. Această impresie era întărită şi de faptul că în dreptul orificiilor sclipeau nişte cristale aflate în corpul maşinii. Sub spatele semicilindric era pîntecele – o mică platformă plată. Ceva mai sus de pîntece ieşeau din automat trei perechi de picioare mari, articulate şi două tentacule lungi şi subţiri.

Măruntaiele crabului n-am reuşit să le zăresc.

Uitîndu-mă la această jucărie, încercam să înţeleg de ce amiralitatea îi acorda o atenţie atît de mare, de ce a fost necesar să fim aduşi pe această insulă cu un vas special.

Preocupat fiecare de gîndurile sale, am stat pe nisip pînă ce soarele a coborît atît de jos că umbra tufelor din depărtare a atins jivina metalică. De îndată ce s-a produs acest lucru, crabul a luat-o repede din loc şi s-a oprit acolo unde razele soarelui mai scăldau cu căldura lor nisipul. Dar umbra l-a găsit şi aici. Atunci crabul a pornit de-a lungul ţărmului, coborînd tot mai jos, şi mai jos, spre apă, unde se mai zărea soarele. Se părea că lumina îi dădea viaţă.

Ne-am sculat şi am pornit pe urmele maşinii. La un moment dat, crabul a ajuns în apropierea unei grămezi de bare metalice. Cînd au mai rămas vreo zece metri, robotul a uitat parcă de soare, s-a repezit spre grămada de metal şi a rămas nemişcat lîngă o bară.

Cookling m-a bătut pe umăr şi mi-a zis:

– Să mergem acum spre cort. Mîine dimineaţă va fi mai interesant.

În cort am cinat fără să scoatem nici o vorbă, iar apoi ne-am culcat învelindu-ne cu pleduri uşoare de flanelă. Aveam impresia că Cookling era mulţumit că nu-i mai puneam nici o întrebare. Înainte de a adormi am auzit cum s-a sucit de pe o parte pe alta şi cum a chicotit de cîteva ori. Însemna că ştia ceva de care alţii nu aveau cunoştinţă.

2

A doua zi am plecat dis-de-dimineaţă să mă scald. Apa era caldă şi am înotat mult timp, admirînd cum la răsărit, deasupra întinderilor lucii, netulburate de nici un val, se aprindeau zorile purpurii. Cînd m-am întors în cort, inginerul militar nu mai era înăuntru.

„A plecat să-şi admire monstrul” – mi-am zis şi am început să deschid o cutie cu ananas.

N-am apucat să mănînc nici trei bucăţele din deliciosul fruct, că l-am şi auzit pe inginer strigînd:

– Locotenente, vino repede! Grăbeşte-te! A început!

Am ieşit din cort şi l-am văzut pe Cookling stînd printre tufe şi făcîndu-mi semne cu mîna.

– Să mergem! mi-a spus el pufăind ca o locomotivă. Să ne grăbim.

– Încotro, inginere?

– Spre locul unde l-am lăsat ieri pe drăgălaşul nostru.

Soarele se ridicase de o suliţă pe cer, cînd în faţă ne-a apărut grămada de bare metalice. De departe n-am reuşit să disting nimic deosebit, dar cînd ne-au mai rămas de făcut doar cîţiva paşi am zărit două şuviţe de fum albăstrui, care şerpuiau în sus, iar apoi... Iar apoi am rămas ţintuit locului, de parcă paralizasem. M-am frecat la ochi, dar vedenia n-a dispărut. Lîngă grămada de metal stăteau doi crabi. Cel de-al doilea semăna leit cu cel pe care l-am scos ieri din ladă.

– Nu cumva al doilea crab a fost printre barele de metal şi nu l-am observat? am întrebat surprins.

Cookling începu să-şi frece mîinile şi să chicotească.

– Nu mai fă pe prostul! De unde a apărut al doilea crab? am strigat.

– S-a născut! S-a născut chiar în această noapte!

Mi-am muşcat buza şi, fără, să spun nimic, m-am apropiat de cei doi crabi. În primul moment am avut impresia că am o halucinaţie: crabii lucrau de zor.

Nu greşesc deloc cînd spun că lucrau. Ei atingeau cu tentaculele lor subţiri barele metalice, creau pe suprafaţa lor un arc voltaic, întocmai ca la sudura electrică, şi tăiau bucăţi de metal. Crabii introduceau apoi cu repeziciune metalul în gurile lor mari. Înăuntrul acestor creaturi se auzea un zumzet misterios. Din cînd în dnd, crabii aruncau pe gură sute de scîntei, iar tentaculele scoteau din interior diferite piese gata fabricate.

Aceste piese erau aranjate într-o anumită ordine, pe o mică platformă ce apărea treptat de sub crab.

Pe platforma unuia dintre automate era aproape gata un al treilea crab, în timp ce la celălalt conturul unui mecanism identic abia se profila. Eram surprins la culme de cele ce vedeam.

– Aceste „creaturi” construiesc altele asemănătoare lor!, am strigat uimit.

– Ai perfectă dreptate. Maşina-crab a fost construită tocmai în vederea acestui scop, mi-a răspuns Cookling.

– Dar este posibil una ca asta? am întrebat, nepricepînd nimic.

– De ce să nu fie posibil? Să luăm, de pildă, un strung. Cu el sş fabrică piese pentru alte strunguri asemănătoare. Într-o zi mi-a venit în cap ideea să construiesc o maşină-automat care să fabrice mereu maşini asemănătoare ei. Modelul acestei maşini este crabul meu.

Am căzut pe gînduri, căutînd să înţeleg tot ce mi-a spus inginerul. În acest timp, primul crab şi-a deschis larg gura, şi din ea a ieşit o piesă mare, care a acoperit tot mecanismul adunat pe platformă: era spatele celui de-al

treilea automat. Cînd acesta a fost fixat, picioruşele-tentacule au sudat repede în faţă şi în spate pereţii metalici cu orificii. Noul crab era gata. Ca şi semenii săi, el avea pe spate o oglindă metalică cu cristal roşu în centru.

Crabul– „tată” şi-a tras sub pîntece micuţa platformă, şi „copilul” s-a trezit pe nisip. Am observat cum oglinda noului-născut a început să se rotească încet, căutînd soarele. După ce a stat puţin, crabul a pornit spre ţărm şi a băut apă. Apoi şi-a găsit un loc însorit şi a rămas să se încălzească.

Totul mi se părea că este un vis.

În timp ce-l studiam pe noul-născut, Cookling mi-a spus:

– Iată că este gata şi al patrulea.

Mi-am întors privirea şi am văzut un nou crab.

Primii doi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, continuau să stea lîngă grămada de metal şi să fabrice alţi semeni de-ai lor. Al patrulea crab a plecat şi el să se adape.

– La ce le-o fi folosind apa? am întrebat.

– La umplerea acumulatoarelor. În timpul zilei, crabul transformă energia solară în electricitate cu ajutorul oglinzii din spate şi al unei baterii cu siliciu. Noaptea însă, automatul funcţionează cu rezervele de energie solară pe care le-a depozitat ziua într-un acumulator.

– Înseamnă că aceste „creaturi” lucrează şi ziua şi noaptea? am întrebat.

– Exact. Şi ziua şi noaptea, fără întrerupere.

Al treilea crab a luat-o din loc şi s-a îndreptat spre grămada de metal.

Acum lucrau trei automate, iar al patrulea se încărca cu energie solară.

– Dar în aceste grămezi de metal nu există material pentru facerea unor baterii cu siliciu..., am remarcat, încercînd să aflu tehnologia procesului lor de fabricaţie.

– Nici nu este nevoie să fie în grămada de metal: Crabii mei au la îndemînă material pentru baterii dt poftesc, zise Cookling lovind cu piciorul în nisip. Nisipul este oxid de siliciu. În interiorul crabului, sub acţiunea arcului voltaic, acest oxid se transformă în siliciu pur.

Am plecat spre cort seara, cînd lîngă grămada de metal lucrau şase automate, iar două se încălzeau la soare.

– La ce sînt necesari aceşti crabi? l-am întrebat pe Cookling în timpul cinei.

– Avem nevoie de ei pentru război. Aceste automate sînt arme îngrozitoare pentru diversiune, îmi spuse el sincer.

– Nu înţeleg, inginere.

Cookling termină să mestece carnea în gură, apoi continuă:

– Spune-mi, ce crezi că se va întîmpla dacă aceşti drăgălaşi vor fi introduşi pe neobservate într-un teritoriu inamic?

– Ce poate să se întîmple? am întrebat nedumerit.

– Dumneata ştii ce este o progresie? mi se adresă Cookling.

– Să admitem că ştiu.

– Ieri am avut un crab. Astăzi avem opt. Mîine vom avea şaizeci şi patru, poimîine cinci sute doisprezece ş.a.m.d. în zece zile pot apărea peste zece milioane de crabi. Pentru aceasta vor fi necesare treizeci de mii tone de metal...

Auzind asemenea cifre, am rămas năuc.

– Da, dar...

– Aceşti crabi vor putea consuma în scurt timp tot metalul inamicului, toate tancurile lui, toate tunurile, avioanele, strungurile, mecanismele, toate rezervele de metal de care dispune duşmanul, într-o lună nu va rămîne nici o bucăţică de metal pe întregul glob pămîntesc. Totul va fi folosit la reproducerea acestor crabi... Ţine seamă şi de faptul că în timp de război metalul este cel mai important material strategic.

– Abia acum înţeleg de ce amiralitatea a acordat atîta importanţă acestei jucării..., am apus în şoaptă.

– Într-adevăr, crabul merită toată atenţia. Dar acesta este doar primul model. Am de gînd să-l perfecţionez şi să accelerez de două-trei ori procesul de reproducere. Vreau să-l fac să se ţină cu mai multă siguranţă pe picioare, să se deplaseze mai repede. Am să încerc să perfecţionez şi aparatul care indică prezenţa metalului. Vreau să-l fac mai

sensibil pentru distanţe mari. Atunci, în timpul războiului, toţi vor fugi de automatele mele ca de ciumă. Vreau ca inamicul să piardă în două-trei zile tot metalul de care dispune.

– Dar automatele, după ce vor consuma toate metalele de pe teritoriul inamic, vor invada şi ţara noastră, am strigat eu.

– Aceasta este o altă problemă. Activitatea automatelor va putea fi întreruptă de îndată ce ele vor fi semnalate pe teritoriul nostru. Pentru aceasta se va stabili un cifru pe care-l vom cunoaşte numai noi. Uzînd de el, crabii se vor astîmpăra imediat. Faptul că automatele ne vor invada nu ne poate aduce decît folos. În felul acesta vom captura metalul inamicului.

...În noaptea aceea am avut vise îngrozitoare. Mii de crabi metalici se îndreptau fioroşi spre mine, dorind să mă sfişie. În urechi îmi suna zgomotul sinistru pe care-l făceau picioarele şi tentaculele acestor monştri metalici.

3

Peste patru zile, automatele inginerului Cookling au împînzit toată insula.

După calculele făcute, numărul crabilor trecea de patru mii.

Corpurile lor strălucitoare la soare puteau fi văzute pretutindeni. Cînd se termina o grămadă de metal, ei căutau alta. Nu aveau astîmpăr.

În a cincea zi, înainte de apusul soarelui, am fost martorul unei scene grozave: doi crabi s-au luat la bătaie pentru o bucată de zinc.

Era în partea de sud a insulei, unde am îngropat în nisip cîteva bare de zinc. Crabii care lucrau în diferite locuri veneau aici, din cînd în cînd, spre a-şi face cîte o piesă.

S-a întîmplat că în groapa cu zinc s-au adunat deodată aproape douăzeci de crabi şi au început să se încaiere. Automatele căutau să-şi facă loc, se împingeau şi se

răsturnau între ele. Unul dintre crabi mi s-a părut că este mai deosebit.. Era mai harnic, mai puternic şi... mai îndrăzneţ. Îşi împingea „fraţii”, se urca în spatele lor şi dorea cu orice chip să scoată din fundul gropii o bucată de metal. În momentul cînd a ajuns aproape de ţintă şi a apucat metalul, un alt crab a încercat să-l deposedeze de bucata de zinc. Cele două automate au început să tragă de bară în părţi opuse. Crabul care mi s-a părut că este mai harnic a reuşit în cele din urmă să intre în posesia metalului. Dar inamicul său nu s-a dat bătut. L-a ocolit, i s-a urcat în spate şi i-a băgat în gură tentaculele.

Tentaculele primului şi ale celui de al doilea crab s-au încurcat, şi automatele au început să se sfîşie.

Celelalte mecanisme nu acordau nici o atenţie luptei ce se dădea „pe viaţă şi pe moarte”. La un moment dat însă, am observat cum crabul care s-a urcat pe spate s-a întors cu pîntecele în sus, şi platforma i-a căzut, dezvelindu-i toate măruntaiele mecanice. În aceeaşi clipă, inamicul său a început să-l secere cu scîntei electrice. Cînd corpul victimei a fost făcut bucăţi, învingătorul a început să scoată din el pîrghii, sîrme, rotiţe dinţate şi să le vîre în gură.

Pe măsură ce piesele obţinute pe această cale nimereau în corpul crabului, platforma sa ieşea tot mai mult, şi pe ea se vedea o activitate febrilă de montare a unui nou mecanism.

Au mai trecut cîteva minute, şi de pe platformă a coborit un nou crab.

Cînd i-am povestit lui Cookling ce-am văzut, el a început să chicotească.

– Tocmai de aşa ceva am nevoie, îmi spuse el.

– Pentru ce?

– Ţi-am mai spus că vreau să-mi perfecţionez automatele.

– N-ai decît să iei schiţele şi să te gîndeşti cum s-o faci. Ce legătură are întîmplarea povestită de mine cu perfecţionarea acestor crabi, care au început să se mănînce între ei?

– Aici e tot secretul. Vor supravieţui cei mai perfecţionaţi.

M-am gîndit puţin şi l-am contrazis.

– Ce înţelegi prin cei mai perfecţionaţi? Toţi crabii sînt doar la fel. Din cîte am înţeles, ei îşi fabrică semenii după chipul şi asemănarea lor.

– Dumneata crezi că se poate fabrica o copie identică a unui model? Cred că ştii că nici două bile de rulmenţi nu pot fi perfect egale, cu toate că fabricarea lor este mult mai simplă. Automatul meu are un dispozitiv care compară modelul ce-l creează cu propria sa construcţie. Închipuie-ţi ce se va întîmplă cînd fiecare mecanism nou-născut va începe să construiască alţi crabi, nu după modelul iniţial, ci după propriile trăsături. În cele din urmă, n-ar fi exclus să apară un automat ce n-o să mai semene cu crabul pe care l-am construit la început.

– În acest caz, noul mecanism ar putea să nu-şi mai îndeplinească nici funcţia iniţială, adică să construiască modele care să-i semene în mare măsură.

– Lucrul acesta nu are nici o importanţă. Va fi chiar foarte bine dacă se va întîmplă aşa. Modelele mai reuşite pe care le va construi noul automat vor face la rîndui lor altele, în care cu totul întîmplător se vor acumula anumite particularităţi ale construcţiei, care vor da naştere unor modele mai puternice, mai rapide şi mai simple. Iată de ce n-am de gînd să lucrez la perfecţionarea schiţelor, îmi rămîne doar să aştept pînă cînd automatele vor consuma tot metalul de pe insulă, iar apoi vor începe să se războiască şi să se mănînce între ele, dînd naştere unor noi mecanisme. Numai astfel voi obţine crabii de care am nevoie.

În seara aceea am stat mult timp în faţa cortului, pe nisip, privind marea şi fumînd. Oare automatele născocite de Cookling, mă întrebam, pot aduce într-adevăr mari neplăceri omenirii? Oare pe această insulă pierdută în ocean creştem într-adevăr o ciumă îngrozitoare, în stare să consume tot metalul de pe glob?

În timp ce stăteam şi mă gîndeam la toate acestea, prin faţă mi au trecut scîrţîind şi lucrind de zor cîteva jivine metalice. Un crab a dat chiar peste mine şi l-am împins dezgustat cu piciorul.

Automatul s-a răsturnat cu pîntecele în sus şi a rămas nemişcat. În aceeaşi clipă s-au repezit spre el alţi doi crabi, şi în bezna nopţii au început să fulgere scîntei electrice orbitoare.

N-a trecut mult, şi victima a fost tăiată în bucăţi. Dezgustat de cele văzute, am intrat în cort şi am scos din ladă o rangă. Cookling sforăia.

M-am apropiat de crabii care îşi împărţeau prada şi am lovit pe unul cu toată puterea.

Credeam, nu ştiu de ce, că gestul meu îi va împrăştia pe ceilalţi, dar asta nu s-a întîmplat. Asupra crabului lovit s-au năpustit zeci de automate, şi din nou totul în jur s-a luminat de scîntei electrice.

Am mai lovit cîţiva crabi, dar în zadar. Numărul scînteielor a devenit şi mai mare. Am observat că sosesc şi alte automate din inima insulei.

Pe întuneric vedeam doar contururile mecanismelor, şi în această învălmăşeală mi s-a părut deodată că zăresc un crab mai mare decît ceilalţi.

M-am apropiat de el şi l-am ochit. Dar cînd ranga de fier a atins spatele crabului am ţipat de durere şi am sărit în lături: mă curentase.

Tremurînd, m-am apropiat de automate ca să-mi salvez ranga. Încercarea mi-a fost însă zadarnică. La lumina miilor de scîntei am observat cum ranga era tăiată în bucăţi. Cel mai harnic dintre crabi era tocmai acela pe care am dorit să-l distrug. M-am întors în cort şi m-am culcat.

Am adormit foarte repede, şi în lumea visului nu mi-au mai apărut aceste construcţii nesuferite. Somnul însă nu mi-a fost de lungă durată. La un moment dat am avut o senzaţie foarte neplăcută: am simţit că umblă pe mine ceva foarte rece şi greu. Am sărit în picioare. Era un crab. Cînd

m-am dezmeticit, automatul dispăruse în fundul cortului. Peste cîteva secunde, totul în jur a fost luminat de scîntei

Lighioana venise în cort să caute metal. Electrodul său tocmai tăia bidonul de tablă în care aveam apă potabilă.

L-am trezit pe Cookling şi i-am explicat în cîteva cuvinte cum stau lucrurile.

– Toate conservele, în ocean! Bidoanele cu alimente şi apă, în ocean! a comandat Cookling.

Am început să cărăm spre ţărm tot ce era de metal şi să aranjăm pe fundul nisipos, unde apa ne ajungea pînă la brîu.

Uzi şi frînţi de oboseală, după această muncă, am stat pe ţărm pînă dimineaţa. Cookling gîfîia, iar eu eram mulţumit că a păţit-o din cauza monştrilor creaţi de el. Acum îl uram şi doream chiar s-o păţească şi mai rău.

4

Nu-mi amintesc cît timp trecuse de cînd am debarcat pe insulă, dar într-o zi Cookling îmi zise triumfător.

– Ce este mai interesant o să înceapă abia acum. Tot metalul pe care l-am adus a fost consumat.

Am trecut pe lîngă locurile unde lăsasem şi îngropasem ţaglele. Nu mai era nimic. De-a lungul ţărmului şi printre tufe se vedeau gropi goale.

Cuburile, barele şi toate figurile geometrice de metal se transformaseră într-un număr impresionant de mecanisme care mişunau pe insulă. Automatele se mişcau repede, acumulatoarele le erau supraîncărcate, dar energia lor nu era consumată pentru lucru. Crabii căutau pretutindeni noi rezerve de metal.

Privind acest tablou, m-am convins că Cookling avea dreptate. într-adevăr, crabii nu erau cu toţii la fel. Ei se deosebeau după mărime, după repeziciunea cu care se mişcau, după dimensiunea tentaculelor şi a gurii. În interiorul automatelor existau probabil deosebiri şi mai mari.

– A sosit timpul să înceapă lupta între ei!,zise Cookling.

– Vorbeşti serios?, l-am întrebat.

– Bineînţeles. Pentru aceasta este suficient să le dau puţin cobalt. Mecanismul este construit în aşa fel că, dacă o cantitate infimă din acest metal nimereşte înăuntru, crabii pierd, ca să spunem aşa, ultima urmă de respect faţă de semenii lor.

A doua zi dimineaţa am plecat împreună cu Cookling spre depozitul nostru „maritim”. Am scos de la fund cîte o porţie de conserve, apă şi patru bare de cobalt, pe care inginerul le-a rezervat pentru etapa hotărîtoare a experienţei.

În momentul în care Cookling a păşit pe ţărmul nisipos cu barele de cobalt în mînă s-au şi adunat în jurul lui cîţiva crabi. Se vedea că prezenţa noului metal neliniştise foarte mult automatele. Stăteam la cîţiva paşi în spatele inginerului şi urmăream surprins cum unele mecanisme încercau să sară neîndemînatice.

– Priveşte cît de mult au evoluat unele exemplare! Acum cred că îţi este clar că nu sînt toate la fel! În urma războiului pe care-l vom dezlănţui acum vor supravieţui automatele cele mai puternice şi mai bine înzestrate. Ele vor da naştere unei generaţii mai perfecţionate.

Spunînd aceasta, Cookling a aruncat barele de cobalt în tufişuri.

Ce s-a întîmplat mai departe este greu de descris.

Asupra barelor s-au năpustit cîteva automate, care au început să se împingă şi să taie cobaltul. Alţi crabi se înghesuiau în spatele lor şi încercau să ciupească măcar o fărimă de metal. Cîteva mecanisme umblau pe spinările „fraţilor” lor, încercînd să ajungă la centru.

– Vezi? Aceasta este prima bătaie! a strigat inginerul militar şi a început să bată din palme. În cîteva minute, locul unde Cookling aruncase barele de cobalt s-a transformat într-un cîmp de luptă, spre care soseau mereu noi automate.

Pe măsură ce cobaltul, împreună cu bucăţi din mecanismele tăiate, nimerea în gurile altor crabi, aceştia

se şi transformau în adevărate fiare, care începeau să-şi atace „fraţii”.

În prima perioadă a acestui război atacau monştrii care gustaseră din cobalt. Ele prefăceau în bucăţi crabii sosiţi din toate colţurile insulei la acest ospăţ năpraznic. Pe măsură ce tot mai mulţi crabi reuşeau să se înfrupte din cobalt, bătălia devenea din ce în ce mai înverşunată. Automatele noi, născute în focul luptei, au început şi ele să se ia la harţă.

Era o generaţie cu totul deosebită. Aceşti crabi se mişcau foarte repede, erau ceva mai mici şi nu aveau nevoie de tradiţionala procedură a încărcării acumulatoarelor, ca „străbunicii” lor.

Mecanismelor le era suficientă energia solară, pe care o prindeau cu oglinzi mai mari decît acelea ale altor automate. Agresivitatea lor era surprinzătoare. Ei atacau deodată mai mulţi crabi şi reuşeau să taie în bucăţi cîte doi trei în acelaşi timp.

Cookling stătea în apă, şi pe faţă i se citea o satisfacţie fără margini. El, îşi freca mîinile şi spunea:

– Minunat, minunat! Îmi închipui ce se va întîmpla mai departe!

Mă uitam la această luptă cu dezgust şi teamă. Doream să prevăd cum vor arăta mecanismele care aveau să fie create după acest măcel.

La prînz, toată plaja de lîngă cortul nostru se transformase într-un imens cîmp de bătălie. Erau prezenţi aici toţi crabii de pe insulă.

Majoritatea exemplarelor ce se năşteau în această luptă erau mai mici decît primii crabi apăruţi pe insulă, dar mult mai iuţi ca aceştia. La un moment dat însă, au început să apară mecanisme care depăşeau în înălţime pe toate celelalte.

Ele aveau mişcări mai lente, dar se vedea că sînt foarte puternice. Respingeau cu mult succes atacurile celorlalţi crabi, care păreau pe lîngă ei nişte pitici.

Cînd soarele a început să apună, mişcările mecanismelor mici au devenit deodată mai lente. Automatele pitice s-au

adunat la un loc şi au început să meargă în direcţia asfinţitului.

– Drace, toată această şleahtă este condamnată la pieire! a spus Cookling. Crabii mici n-au acumulatoare, şi imediat ce soarele apune s-a sfîrşit cu ei..

Într-adevăr, imediat ce umbrele tufelor s-au lungit şi au acoperit micile automate, acestea au rămas nemişcate. Mecanismele mici şi agresive nu mai constituiau o armată, ci erau un depozit de metal.

Crabii enormi, care ne ajungeau pînă la brîu, s-au apropiat fără să se grăbească de micile mecanisme şi au început să le mănînce. Pe platformele părinţilor-giganţi apăreau contururile unei generaţii şi mai impunătoare.

Cookling s-a întunecat la faţă. Această evoluţie nu-i era pe plac. Crabii giganţi, cu mişcări lente, nu erau o armă bună de diversiune în spatele frontului inamic.

Am ieşit din apă şi am plecat să ne odihnim puţin în partea de răsărit a insulei.

Eram tare obosit şi am adormit imediat ce m-am întins pe nisipul moale şi cald.

5

M-au trezit strigăte desperate. Am sărit în picioare. Era noapte şi, în afară de plaja pustie şi de cerul înstelat, care se afunda undeva, departe, în apele oceanului, n-am reuşit să zăresc nimic în jur. Cookling dispăruse.

Strigătele s-au repetat şi mi-am dat seama că veneau dinspre tufe; erau însă parcă mai încete. Am luat-o la fugă spre locul de unde venea chemarea.

Oceanul era ca de obicei liniştit, şi valuri mici scăldau doar din cînd în cînd plaja. Cu toate acestea, mi s-a părut că apa se agită în locul unde am depozitat rezervele de alimente şi bidoanele cu apă. Mi-am închipuit că Cookling umblă pe acolo.

– Inginere, ce faci la ora aceasta în apă? am strigat apropiindu-mă de depozitul nostru maritim.

– Sînt aici! am auzit strigîndu-mi-se de undeva din dreapta.

– Dar unde eşti?

– Aici, am auzit din nou vocea inginerului. M-am băgat în apă pînă la gît. Vino spre mine.

Cînd am intrat în apă m-am împiedicat de un corp tare. Era... un crab gigant.

– M-au urmărit şi am fost nevoit să mă salvez aici! mi-a răspuns grăsunul.

– Te-au urmărit? Cine?

– Cum cine? Crabii!

– Nu se poate! De ce nu mă urmăresc şi pe mine?

Inaintînd, am mai dat peste un crab. L-am ocolit, şi în cele din urmă am ajuns la inginer. Apa îi ajungea într-adevăr pînă la gît.

– Povesteşte-mi ce s-a întîmplat.

– Nu înţeleg nici eu, mi-a răspuns el cu vocea tremurîndă. În timp ce dormeam, un automat m-a atacat... La început am crezut că a nimerit întîm- plător peste mine şi m-am dat în lături, dar crabul s-a apropiat din nou şi mi-a atins faţa cu tentaculul său... Atunci m-am sculat şi am făcut cîţiva paşi înapoi... Namila după mine... Am luat-o la fugă... Crabul după mine. I s-a asociat încă unul, apoi încă unul. S-au adunat o mulţime... Am fost nevoit să intru în apă pînă la gt, ca să nu mă poată ajunge...

– Foarte curios. De ce nu mă atacă şi pe mine, am spus.

– Nu ştiu, a mormăit Cookling. Dar pe ţărm să ştii că mi-e teamă să mai ies...

– Prostii, am zis, luîndu-l de mînă pe inginer. Să mergem de-a lungul ţărmului spre răsărit. Am să te păzesc.

– Cum ai s-o poţi face?

– O să ajungem îndată la depozitul nostru şi am să iau de acolo un obiect greu. De pildă, un ciocan...

– Dar vezi să nu fie de metal. Rupe mai bine o scîndură de la o ladă, mi-a spus inginerul gîfiind.

Am luat-o încet de-a lungul ţărmului. Cînd am ajuns în dreptul depozitului l-am lăsat pe inginer în apă la adînc, iar eu m-am îndreptat spre ţărm să desprind o scîndură.

Deodată am auzit plescăit de apă şi zumzetul cunoscut al mecanismelor.

Crabii cotrobăiau printre cutiile de conserve. Au reuşit să ajungă la depozitul nostru.

– Cookling, sîntem pierduţi! Ne-au mîncat toate conservele, am strigat..

– Ce zici?! Ce ne facem acum? m-a întrebat inginerul cu tristeţe în glas.

– Găseşte dumneata o soluţie. Dumneata ai inventat această armă de diversiune, cu care mai ieri te-ai amuzat.

Am ocolit crabii care mişunau în jurul fostului nostru depozit şi am ieşit pe ţărm.

Aici, strecurindu-mă printre automate, am început să strîng pe nisip bucăţi de carne, mere, ananas conservat şi alte alimente. După cum se vedea, crabii au muncit de zor cît am dormit.

Preocupat de strîngerea alimentelor şi necăjit de cele întîmplate, am uitat că Cookling rămăsese in apă. Deodată însă am auzit tinete:

– Ajutor! Crabul încearcă să ajungă pînă la mine. Batt, ajută-mă!

Am alergat în apă şi, împiedicîndu-mă de monştrii metalici, m-am îndreptat spre Cookling. La cinci paşi de el am dat peste un crab.

Automatul nici nu m-a băgat în seamă.

– Ce-o fi avînd cu dumneata?! Doar s-ar putea spune că le eşti tată, i-am zis lui Cookling.

– Nu ştiu. Fă ceva ca lighioana să plece de Bngă mine. Dacă o să se nască un crab ceva mai înalt decît acesta sînt pierdut...

– Ai văzut unde a dus „evoluţia”!?... Dar spune-mi mai bine care este punctul cel mai sensibil al acestor monştri. Cum poate fi stricat mecanismul lor?

– Înainte era suficient să spargi oglinda parabolică sau să scoţi acumulatorul... Dar acum, nici nu mai ştiu... Pentru aceasta ar trebui să studiez cu de-amănuntul noile automate...

– Dă-le-n colo de studii! am strigat prinzînd cu mîna şi îndoind tentaculul crabului, care se îndrepta spre faţa inginerului.

Automatul, parcă nemulţumit, s-a retras puţin. Am dat şi peste al doilea tentacul şi l-am îndoit şi pe el. Tentaculele se îndoiau destul de uşor. Parcă erau o sîrmă de cupru.

Crabului gigant nu i-a plăcut, pesemne, intervenţia mea şi a început să iasă din apă. Am plecat împreună cu inginerul prin apă de-a lungul ţărmului.

Cînd a răsărit soarele, toate automatele au ieşit din apă pe nisip şi au început să se încălzească, între timp am reuşit să sparg cu o piatră oglinzile parabolice la cel puţin cincizeci de monştri. Toate mecanismele avariate au rămas paralizate. Dar lucrul acesta n-a ajutat la nimic. Crabii inerţi au devenit imediat victimele altor jivine metalice. Se năştea o nouă generaţie de monştri. Îmi era imposibil să distrug toate oglinzile parabolice. De cîteva ori am nimerit peste automate, care m-au curentat, şi acest lucru a început să mă descurajeze.

Între timp, Cookling stătea în apă şi mă urmărea.

La un moment dat, monştrii de metal au început din nou să se războiască şi se părea că au uitat de inginer.

Am plecat spre un colţ al insulei unde nu se zărea nici un crab. Cookling tremura după atîtea ore de baie. S-a culcat pe ţărm şi m-a rugat să-l acopăr cu nisipul cald. După ce i-am îndeplinit dorinţa m-am întors spre cortul nostru să iau haine uscate şi alimentele care ne-au mai rămas. Abia atunci am observat că locuinţa noastră fusese dărîmată. Ţăruşii de metal cu care era fixat cortul fuseseră mîncaţi de crabi. Inelele pe care le avea cortul dispăruseră şi ele.

Sub cort am găsit hainele noastre. Dar şi aici am observat că automatele şi-au desfăşurat activitatea. Dispăruseră cataramele şi nasturii de metal, iar în locul lor se observau găuri provocate de arcul voltaic.

Între timp, cîmpul pe care se desfăşura bătălia dintre crabi s-a mutat în inima insulei. La un moment dat am zărit printre tufe monştri care depăşeau cu mult înălţimea

omului. Ei se luau la harţă şi, cu o viteză uimitoare, porneau unii împotriva altora.

Cînd namilele se ciocneau se auzeau zgomote îngrozitoare. Vedeam că aceşti crabi sînt extrem de puternici. Am văzut cum cîţiva monştri au fost trîntiţi la pămînt şi făcuţi bucăţi într-o clipă.

Eram sătul de toate aceste lupte, şi abia aşteptam să plec din insulă. Am luat hainele, alimentele şi am pornit încet spre Cookling.

Razele soarelui erau necruţătoare şi, de aceea, înainte de a ajunge pînă la inginer, am intrat de cîteva ori în apă. Tot timpul mă gîndeam la cele ce se întîmplau în jur.

Un singur lucru îmi era clar: calculele pe care le-a făcut amiralitatea, în legătură cu evoluţia acestor monştri, dăduseră greş. În loc de mecanisme mici şi perfecţionate s-au născut giganţi metalici, foarte puternici, dar cu mişcări încete.

Din punct de vedere militar, ei nu prezentau nici o valoare.

Mă apropiam de locul unde dormea Cookling, cînd, de după o tufă, a apărut un crab gigant.

Era mai înalt ca mine şi avea picioare mari şi puternice. Monstrul înainta în salturi şi îşi îndoia într-un mod foarte curios corpul. Tentaculele crabului erau foarte lungi şi atîmau pe nisip. Mecanismul avea o gură neobişnuit de mare, care era aproape cît jumătate din întregul corp.

Monstrul metalic a coborît spre ţărm şi s-a oprit un moment, începînd parcă să adulmece. Am ridicat foaia de cort şi am pornit s-o vîntur, cum se face cînd vrei să goneşti o vacă din drum. Colosul nu mi-a acordat nici o atenţie şi a început să se îndrepte spre locul unde dormea Cookling. Am luat-o la fugă să-l previn pe inginer.

Namila s-a oprit deasupra lui Cookling şi am observat cum tentaculele sale lungi au început să caute ceva în nisip.

În clipa următoare s-a ridicat un nor de nisip. Era Cookling, care sărise ca ars şi încerca să scape de monstrul ce stătea deasupra-i.

A fost însă prea tîrziu.

Tentaculele subţiri s-au încolăcit în jurul gîtului lui Cookling şi l-au ridicat tot mai sus, spre gura mecanismului. Inginerul atîrna neputincios şi dădea desperat din picioare.

Cu toate că nu-l puteam suferi pe acest grăsun, nu puteam totuşi admite ca el să moară sugrumat de acest monstru metalic.

Fără să stau mult pe gînduri, am apucat crabul de un picior şi am tras de el cu toată puterea. Dar efortul meu n-a ajutat la nimic. Colosul nici nu s-a urnit.

M-am căţărat atunci repede în spatele lighioanei. La un moment dat, faţa mea a ajuns la nivelul capului lui Cookling. Inginerul era schimonosit de durere şi avea gura deschisă. „Dinţii” – mi-a fulgerat prin cap. Cookling avea dinţi de metal!...

Am lovit cu pumnul, cît am putut de tare, oglinda parabolică, care sclipea în soare.

Crabul a început să se agite. Faţa vînătă a lui Cookling, cu ochii ieşiţi din orbite, a ajuns în dreptul gurii-atelier. Şi în acest moment s-a întîmplat ceva îngrozitor. Scîntei electrice au zburat spre faţa inginerului. Apoi tentaculele au cedat, de parcă ar fi fost paralizate, şi corpul lipsit de viaţă al inventatorului ciumei metalice a căzut pe nisip.

În ziua în care l-am înmormîntat pe Cookling, pe insulă alergau unul după altui cîţiva crabi de dimensiuni colosale. Nici mie şi nici inginerului mort mecanismele nu ne acordau vreo atenţie.

Am înfăşurat corpul neînsufleţit al lui Cookling într-o prelată şi l-am îngropat fără nici o părere de rău. În gura uscată de sete îmi scîrţîia nisipul, şi în gînd îl blestemam pe răposat pentru invenţia lui diabolică.

Cîteva zile în şir am stat nemişcat pe ţărm şi am scrutat orizontul, aşteptînd să sosească „Porumbiţa”. Timpul

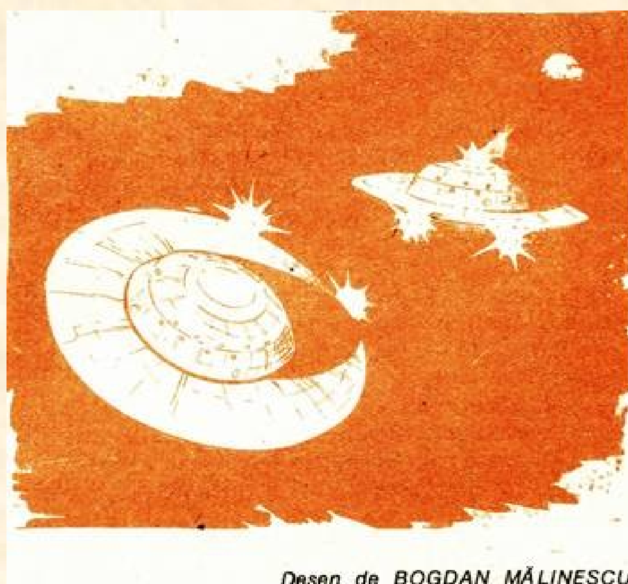
trecea foarte încet, şi razele soarelui erau necruţătoare. Din cînd în cînd, mă tîram pînă la apă şi-mi băgăm capul în ea.

Ca să uit de sete şi de foame căutam să mă gîndesc la ceva. Mă gîndeam că, în vremea noastră, mulţi oameni deştepţi depun eforturi mintale pentru a născoci lucruri care pot face rău altor oameni. Invenţia lui Cookling era un exemplu foarte grăitor. Eram convins că acest automat, dacă i s-ar fi făcut anumite schimbări, ar fi putut servi şi unor scopuri nobile. De exemplu, automatul putea să extragă în mine metalul. Evoluţia acestor mecanisme putea fi dirijată în aşa fel ca noile exemplare să îndeplinească mult mai bine această muncă. Eram convins că dacă acest mecanism ar fi fost întrebuinţat pentru scopuri paşnice n-ar fi degenerat şi nici nu s-ar fi transformat într-un colos de metal…

Într-o zi m-am uitat în sus şi am văzut că deasupra mea stă un colos de oţel, cum n-am mai întîlnit. Automatul privea în zare şi parcă adulmeca.

Am început să am halucinaţii. Mi se părea că gigantul s-a prefăcut într-o cisternă uriaşă de apă bună de băut. Încercam să ajung pînă la apă, dar nu puteam.

M-am trezit pe bordul goeletei. Cînd căpitanul Hayil m-a întrebat dacă trebuie să încarce colosul ce zăcea pe ţărm i-am spus că aceasta nu prezintă nici o importanţă.

Desen de BOGDAN MĂLINESCU